

▼ NÄRBILD: Glommersträsk

GLOMMERSTRÄSK

ÄNNU en innerdörr är på väg att färdigställas vid GK Doors fabrik i Glommersträsk.

FOTO: JOAKIM NORDLUND

Här finns mersmak på träsmak

Glommersträsk kan liknas vid ett norrbottniskt Gnosjö. Där finns inte mindre än fem företag inom träindustrin. Och flera av företagen har också valt att samarbeta med varandra.

I Sverige höjs ofta röster där man ifrågasätter varför inte det trä som vi exporterar istället vidareföreläddas på plats inom landets gränser.

I lilla Glommersträsk utanför Arvidsjaur har ett litet träcenter vuxit fram. Där finns i dagsläget inte mindre än fem tillverkande företag - alla med trä som gemensam nämnare.

”Om man inte kan göra det själv så förmedlar man det gärna till någon annan på orten. Det tror jag präglar alla företagen här.”

Hos Norrfog (byns sågverk) arbetar 18 personer och hos GK Door, som

tillverkar innerdörrar till hus, arbetar femton människor. De andra tre företagen är Lidéns Snickeri, Glommershus och Glommers Miljöenergi AB och dessa tre har i dagsläget skapat cirka femton arbetsplatser tillsammans.

–Vi försöker hjälpa varandra i så stor utsträckning som det bara går. Om man inte kan göra det själv så förmedlar man det gärna till någon utan tvärtom så gläds man, säger Peter Edström som är vd för GK Door AB.

Det bor endast 350 personer i byn men likafullt blomstrar företagslivet och många gör jämförelsen med småländska Gnosjö. I den regionen bor

cirka 85 000 människor och där finns inte mindre än 1 500 företag. Enligt Glommersträsks egen hemsida finns inte mindre än 20 företag på orten och det mest remarkabla är givetvis de tillverkande träföretagen. Precis som i Gnosjöregionen finns en företagaranda som stäcker sig långt tillbaka. Blickar man bakåt i tiden och ser hur det såg ut i Norrbottens inland så livnärde sig många på jobb som var knutna till skogsbruket och då var det de stora skogsbolagen som var arbetsgivare. Så var det inte i Glommersträsk. På 50-talet var Glommersträsk en livfull jordbruksbygd och många menar att det var lappmarkens största jordbruksbygd. I den miljön växte också andra mindre företag fram och det kunde handla om allt från smedjor till mejerier.

–Nu är jordbruken nedlagda men jag vill säga att andan lever vidare, säger centerpolitikern Sven-Olov Granlund.

Det finns många exempel på det. Förutom träföretagen finns en mycket väl sorterad ICA-butik. Och även där finns entreprenörsskapet nedärvt för ägaren Jan Finnberg, som drivit butiken sedan slutet av 80-talet, berättar att det var hans farfar som startade som handlare redan 1928. Affären omsätter hela tio miljoner kronor.

–Det tycker jag är bra. Man kan inte klaga på köptroheten. De som bor här försöker nog handla här, säger han.

”Vi är stolta över vad vi har” En bit bort, vid charkdisken, står Lena Lindström och samtalat med Hjördis Renström. Lena Lindström bor någon kilometer utanför byn men kommer ursprungligen från själva Glommersträsk.

–Det finns en Gnosjöanda här och människor talar gärna om att man kommer från Glommers. Vi är stolta över vad vi har här, säger hon.

Sven-Olov Granlund håller med: –Vi kallar den Glommersandan. Jag tror att vi samarbetar ganska bra. Att man inte bara missunna den andra utan att man vill dra åt samma håll. När något ska göras är det förenade

krafter. Som när ishallen skulle byggas. Då högg bönderna skog och skänkte och alla gav sitt bidrag, säger Sven-Olov Granlund.

Precis som i Gnosjö var det här en region med där frikyrkorna stod sig starka.

–När jag var barn talade man om Sali-glommersa. Det var som ett uttryck. Vi var nog lite mer religiösa. Här fanns EFS, Pingstkyrkan och givetvis Svenska kyrkan. I samband med att man träffades pratade man också framtid och la fram sina planer så kyrkan var nog ett slags kitt. Nu är det lite andra tider.

Känner sig bortglömda

I dag har pendeln svängt och när många andra byar bara tynar bort har människorna i den gamla bondebygden spottat i nävarna och gett sig i kast med att utveckla den råvara som, vid sidan av malmen, är den som är tydligast förknippad med denna landsända.

–Tyvärr tycker jag och många med

mig att kommunen glömmer bort oss. Nu senast skulle man stänga vår deltidssbrandkår men den fick ändå vara kvar, säger Erik Lidén som driver Lidéns Snickeri tillsammans med brodern Lars Lidén.

Brandkåren skulle alltså bort på en ort med ett sågverk och fyra andra träföretag?

–Ja, det låter ju inte helt klokt men så var det.

Byns träkluster har ändå gjort avtryck och 2008 utsågs Glommersträsk till årets by i Norrbotten. Och optimismen är stor bland företagen som faktiskt har klarat sig genom låkonjunkturen på ett mycket bra sätt.

Norrfog med 18 anställda säger och kapar material till Ikea och där man samarbetet utökas. Enligt uppgift skulle det handla om en fyrdubbling av omsättningen om alla bitar faller på plats. Vad det skulle kunna innebära i form av ökade arbetstillfällen är ännu oklart. Mikael Eriksson hos Norrfog väljer att inte kommentera uppgifterna.

JOAKIM NORDLUND

HJÖRDIS Renström och Lena Lindström handlade i ICA-butiken i Glommersträsk och båda framhöll den så kallade Glommersandan.

FAKTA

▼ Sammanställning av uppgifter från träföretagen i Glommersträsk

Lidéns Snickeri

Hemsida: www.lidenssnickeri.se

Antal anställda: 4

Omsättning: 2,1 miljoner kronor

Verksamhet: Tillverkning av måttbeställda kök och badrum.

Marknad: Privatpersoner och främst i norra delen av Sverige.

Så samarbetar vi: Anders Eriksson på Glommershus vill gärna ha både GK-dörren och våra produkter i sina hus.

Framtidsplaner: ”Vi måste öka kapaciteten för att få upp omsättningen. Alla specialarbeten tar mycket tid”.

Egna ord: Konkurrensen på dagens köksmarknad är stenhård men Lidéns snickeri har hittat en nisch som är tilltalande för marknaden.

Bakgrund: Företaget startades 1955 av Lennart Lidén. Tillverkningen bestod då av kompletta inredningsartiklar såsom trappor, fönster, dörrar samt köksinredningar till villor. Sönerna Erik och Lars Lidén driver i dag företaget och där arbetar också Erik Lidéns tre söner.

Glommershus

Hemsida: www.glommershus.se

Antal anställda: 5 (i år blir den beräknade omsättningen 5-6 miljoner kronor)

Omsättning: 4 miljoner kronor

Verksamhet: Tillverkning av byggnader med fokus på egna hem.

Framtidsplaner: ”Det finns väl. Målet är väl att komma upp till tio anställda och fullt utbyggt ska det handla om 15-20 anställda.

Marknad: Sverige med tyngdpunkt på Mälardalen.

Så samarbetar vi: Vi handlar innerdörrar från GK -dörren och all inredning köper vi på Lidéns snickeri.

Övrigt: Företaget grundades i maj 2007.

Glommers Miljöenergi AB

Hemsida: www.gmepellets.se

Antal anställda: 4 heltid och 2 deltid samt en entreprenör på deltid. Total 5-6 årsarbeten.

Omsättning: 6,5 - 8 miljoner kronor

Verksamhet: Den stora delen är produktion av träpellets. I Glommersträsk produceras 3,5 tusen ton per år. Utöver det finns också en försöksstation där man tillsammans med Luleå och Umeå universitet arbetar med att utveckla nya biobränslen. Tredje benet i verksamheten består i den fjärrvärmeanläggning som producerar och levererar fjärrvärme till skolan, kyrkan, ishallen och Arvidsjaurshems fastigheter.

Framtidsplaner: GME har till Energimyndigheten ansökt om att upprätta en demonstrationsanläggning (på GME) för brikettering av åkerbränslen (rörflen). Där ingår även att bygga en ny fastbränslepanna för förbränning av dessa rörflenbriketter i byn.

GK Door AB

Hemsida: www.gkdoor.se

Antal anställda: 15

Omsättning: 16,5 miljoner kronor

Marknad: Sverige och Norge samt också en del export till Danmark och Japan.

Verksamhet: Tillverkning av innerdörrar.

Framtidsplaner: Att utveckla verksamheten.

Så samarbetar vi: Glommershus använder våra dörrar och Lidéns kök gör legojobb åt oss.

Norrfog

Hemsida: www.norrfog.se

Antal anställda: 18 (i Glommersträsk) men Malåanläggningen med 35 anställda är till hundra procent beroende av Glommersanläggningen.

Omsättning: Mellan 50-60 miljoner kronor

Verksamhet: Sågar och torkar virke som sedan levereras till fabriken i Malå. Stora delar av det som tillverkas i Glommersträsk blir till limfog som sedan används till Ikeahyllan Ivar.

Så samarbetar vi: Det finns i dagsläget inget samarbete mellan Norrfog och de fyra andra företagen.

Framtidsplaner: Utredning ser över företagens verksamheter i Malå och Glommersträsk. Det kan bli tal om en avsevärd expansion.

Mer från Glommersträsk ► VÄND